

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างแบบวัดการปฏิบัติทางการพยาบาลศาสตร์ สำหรับนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. การดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบวัด
  - ก) ขั้นตอนการสร้างแบบวัด
  - ข) การทดสอบใช้ และการหาคุณภาพของแบบวัด
3. จัดทำคู่มือ และการประเมินแบบวัดและคู่มือการใช้แบบวัด
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1.1 ประชากรผู้ถูกประเมิน เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 1,500 คน

1.2 ประชากรผู้ประเมิน เป็นอาจารย์ในภาคที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลนักศึกษาพยาบาลขณะฝึกปฏิบัติงานทางการพยาบาลศาสตร์ ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 23 แห่ง จำนวน 92 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้ประเมิน และกลุ่มตัวอย่างผู้ถูกประเมิน จากวิทยาลัยพยาบาลราชบุรี เป็นตัวแทน เนื่องจากวิทยาลัยพยาบาลราชบุรี เป็นวิทยาลัยพยาบาลแห่งหนึ่งในสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ที่มีการเรียนการสอนเป็นมาตรฐานเดียวกัน ใช้หลักสูตรเดียวกัน มีการตรวจสอบจากคณะกรรมการจากกองงานวิทยาลัยทุกปี และคณะกรรมการจากสภาการพยาบาลตรวจสอบมาตรฐานการนิเทศงานทุก 2 ปี ประกอบกับวิทยาลัยพยาบาลราชบุรีมีนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ชั้นฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลศาสตรบัณฑิต ภาคปกติ ในช่วงที่ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล

2.1 กลุ่มตัวอย่างผู้ถูกประเมิน มีดังนี้

2.1.1 การทดลองใช้ครั้งที่ 1 กลุ่มตัวอย่างผู้ถูกประเมินเป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลราชบุรี ที่ฝึกปฏิบัติการทางการพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในแผนกฝากครรภ์ แผนกห้องคลอดและแผนกหลังคลอด ที่โรงพยาบาลราชบุรี แผนกละ 3 คน รวม 9 คน

2.1.2 การทดลองใช้ครั้งที่ 2 กลุ่มตัวอย่างผู้ถูกประเมินเป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลราชบุรี ที่ฝึกปฏิบัติการทางการพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในแผนกฝากครรภ์ แผนกห้องคลอด และแผนกหลังคลอด ที่โรงพยาบาลสมุทรสงคราม แผนกละ 8 คน รวม 24 คน

2.1.3 การทดลองใช้ครั้งที่ 3 กลุ่มตัวอย่างผู้ถูกประเมินเป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลราชบุรี ที่ฝึกปฏิบัติการทางการพยาบาลศาสตรบัณฑิต ณ.โรงพยาบาลโพธาราม จำนวน 30 คน โดยนักศึกษาทุกคนจะหมุนเวียนกันฝึกปฏิบัติงานทุกแผนก ซึ่งเก็บข้อมูลที่แผนกฝากครรภ์และแผนกหลังคลอด จำนวน 30 คน ส่วนแผนกห้องคลอดจำนวน 20 คน เนื่องจากช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลมีจำนวนหญิงมีครรภ์ที่ให้นักศึกษาฝึกการทำคลอดเพียง 20 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างนี้ เป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ประเมินสามารถสังเกตการปฏิบัติงานของนักศึกษาได้อย่างทั่วถึง และมีจำนวนประสบการณ์เพียงพอสำหรับการฝึกการปฏิบัติทุกด้าน

2.2 กลุ่มตัวอย่างผู้ประเมิน มีดังนี้

2.2.1 การทดลองใช้ครั้งที่ 1 กลุ่มตัวอย่างผู้ประเมินเป็นอาจารย์นิเทศซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานในแผนกฝากครรภ์ แผนกห้องคลอด และแผนกหลังคลอด ที่โรงพยาบาลราชบุรี แผนกละ 1 คน รวมเป็น 3 คน

2.2.2 การทดลองใช้ครั้งที่ 2 กลุ่มตัวอย่างผู้ประเมินเป็นอาจารย์นิเทศซึ่ง

มีหน้าที่ควบคุมดูแลนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานในแผนกฝากครรภ์ แผนกห้องคลอด และแผนกหลังคลอด ที่โรงพยาบาลสมุทรสงคราม แผนกละ 1 คน รวมเป็น 3 คน

2.2.3 การทดลองใช้ครั้งที่ 3 กลุ่มตัวอย่างผู้ประเมินเป็นอาจารย์นิเทศซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานในแผนกฝากครรภ์ แผนกห้องคลอด และแผนกหลังคลอด ที่โรงพยาบาลโพธาราม แผนกละ 1 คน รวมเป็น 3 คน

2.2.4 การประเมินแบบวัดและคู่มือการใช้แบบวัด กลุ่มตัวอย่างผู้ประเมินเป็นอาจารย์นิเทศที่ควบคุมดูแลนักศึกษาฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลสูติศาสตร์ ของวิทยาลัยพยาบาล 23 แห่ง ในสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 31 คน

การดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบวัด

ก) ขั้นตอนการสร้างแบบวัด ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาความหมาย ลักษณะวิชาของวิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ และประสบการณ์การปฏิบัติทางการพยาบาลสูติศาสตร์ ภาคปกติ ดังนี้

1.1 ความหมายของการพยาบาลสูติศาสตร์ ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่าสูติศาสตร์ และการพยาบาลสูติศาสตร์ไว้มากมายดังนี้

แมรี เพอซิส แฮมมิลตัน (Mary Persis Hamilton, 1984) ได้ให้ความหมายของการพยาบาลสูติศาสตร์ว่าเป็นสาขาหนึ่งทางการแพทย์ ซึ่งจะรวบรวมละเอียดหลัก สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ การจัดการดูแลหญิงตั้งครรภ์ การคลอด และหลังคลอดทั้งการตั้งครรภ์ที่ปกติ และผิดปกติ

โดซิส ซี เบธเคีย (Dosis C. Bethea, 1973) ให้ความหมายของการพยาบาลทางสูติศาสตร์ว่าเป็นการดูแลหญิงตั้งครรภ์เป็นพิเศษ ในระหว่างตั้งครรภ์ ระหว่างคลอดและระยะหลังคลอด การดูแลทางด้านร่างกาย และจิตใจของหญิงตั้งครรภ์ ซึ่งพยาบาลจะต้องมีสัมพันธภาพสร้างความไว้วางใจให้กับมารดาและทารก รวมทั้งจะต้องเข้าใจ และช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ให้กับครอบครัว

เม เอ็ม บุคมิลเลอร์ (Mae M. Bookmiller, 1967) กล่าวว่า การพยาบาลทางสูติศาสตร์เป็นการดูแล มารดาและทารกระหว่างตั้งครรภ์ คลอด และหลังคลอด เพื่อความสุขสบาย สุขภาพดี และป้องกันโรคหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ต่อมารดาและทารก การพยาบาลทาง

สรีระศาสตร์ที่ที่จะต้องให้การดูแลพยาบาล และคำแนะนำตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ จนกระทั่งหลังคลอด ซึ่งจะต้องเรียนรู้สภาพและปัญหาตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ตลอดจนพัฒนาการของทารก

อิงค์ เจ. เบ็ลเยเทอร์ (Inge J. Blieter, 1969) ได้กล่าวว่าพยาบาลที่ให้การพยาบาลทางสรีระศาสตร์ต้องประกอบด้วย ความรู้และทักษะพื้นฐานดังนี้

1. สรีระและกายวิภาค
2. การดูแลมารดาาระหว่างตั้งครรภ์
3. การดูแลมารดาาระยะคลอด
4. การดูแลมารดาหลังคลอดและวางแผนครอบครัว
5. การดูแลเด็ก

คอนสแตน เลิร์ช (Constance Lerch, 1978) ให้ความหมายของการพยาบาลสรีระศาสตร์ที่ประกอบด้วย

การดูแลมารดาาระยะตั้งครรภ์ได้แก่ การวินิจฉัยการตั้งครรภ์ การให้คำแนะนำ การดูแลมารดาที่มาฝากครรภ์

การดูแลมารดาาระยะคลอดได้แก่ การเตรียมเผ้าคลอด ขั้นตอนการคลอด การดูแลระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ของการคลอด

การดูแลมารดาาระยะหลังคลอดได้แก่การดูแลมารดาหลังคลอดทั้งรายปกติและผิดปกติ การดูแลทารกหลังคลอดได้แก่ การให้นม การพัฒนาการของเด็ก

1.2 ลักษณะวิชาการพยาบาลสรีระศาสตร์ ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีที่ 2528 กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข

1.2.1 พย.220 วิชาการพยาบาลสรีระศาสตร์ 1 ภาคปฏิบัติ 1 หน่วยกิต สำหรับ นักศึกษานพยาบาลชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1

ลักษณะวิชา ใช้กระบวนการพยาบาลในการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคในหญิงตั้งครรภ์ ปกติ การดูแลมารดา ทารก ระหว่างคลอดและหลังคลอด วิธีการวางแผนครอบครัว ชนิดต่าง ๆ

1.2.2 พย.221 วิชาการพยาบาลสรีระศาสตร์ 2 ภาคปฏิบัติ 2 หน่วยกิต สำหรับ นักศึกษานพยาบาลชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2

ลักษณะวิชา ใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่มีโรคและภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์ ระยะคลอด และความผิดปกติแต่กำเนิดของทารก

1.2.3 พย.222 วิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ 3 ภาคปฏิบัติ 2 หน่วยกิต สำหรับ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 3

ลักษณะวิชา การใช้หลัก และเทคนิคในการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ปกติ ระยะคลอด ระยะหลังคลอด การป้องกันภาวะแทรกซ้อนรุนแรง และการดูแลหญิงมีครรภ์ที่ได้รับการตรวจด้วยเครื่องมือพิเศษ ประเมินสภาพมารดา และทารกคลอดปกติ การดูแลสุขภาพมารดา และทารก

1.2.4 พย.223 วิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ 4 ภาคปฏิบัติ 3 หน่วยกิต สำหรับ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1 และ 2

ลักษณะวิชา ฝึกปฏิบัติการเลือกใช้หลักและเทคนิคในการพยาบาลหญิงมีครรภ์ การคลอด หลังคลอดทั้งปกติและผิดปกติ การดูแลทารกคลอดใหม่ที่มีความผิดปกติแต่กำเนิด การเฝ้าระวังโรค และการติดตามมารดาและทารก ระบบการส่งต่อเพื่อการดูแลสุขภาพที่ต่อเนื่อง

ในการฝึกภาคปฏิบัติทางการพยาบาลสูติศาสตร์ของวิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ 1-4 นี้ จะประกอบไปด้วยการปฏิบัติทางการพยาบาลสูติศาสตร์ทั้งภาคปกติและภาคผิดปกติ แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเฉพาะแบบวัดการปฏิบัติทางการพยาบาลสูติศาสตร์ ภาคปกติเท่านั้น

1.3 ประสิทธิภาพการปฏิบัติทางการพยาบาลสูติศาสตร์ ภาคปกติ

ในการฝึกภาคปฏิบัติทางการพยาบาลสูติศาสตร์ ภาคปกติ ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุขนั้นได้มีการฝึกประสบการณ์ การปฏิบัติทางการพยาบาลสูติศาสตร์แต่ละด้านดังนี้

1.3.1 การพยาบาลมารดาในระยะตั้งครรภ์ นักศึกษาฝึกประสบการณ์ คือ การซักประวัติ และการตรวจครรภ์

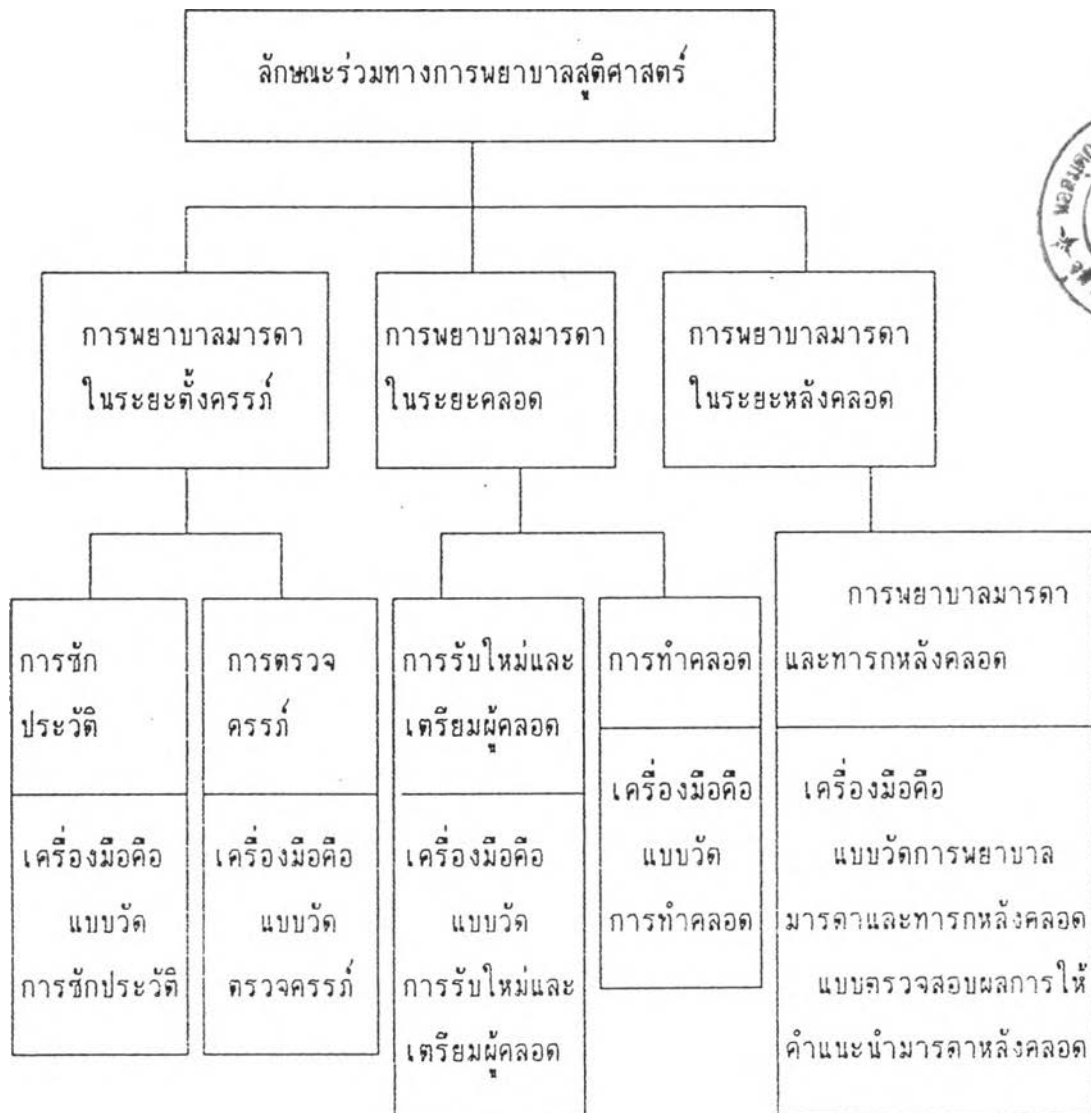
1.3.2 การพยาบาลมารดาในระยะคลอด นักศึกษาฝึกประสบการณ์ คือ การรับ-ใหม่ การเตรียมผู้คลอดในระยะที่ 1 และ การทำคลอดปกติ

1.3.3 การพยาบาลมารดาในระยะหลังคลอด นักศึกษาฝึกประสบการณ์ คือ การพยาบาลมารดาและทารกหลังคลอด การให้คำแนะนำมารดาหลังคลอด

จากความหมาย ลักษณะวิชา และประสบการณ์การฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลสูติศาสตร์ ภาคปกติ จะเห็นได้ว่าลักษณะร่วมของการพยาบาลสูติศาสตร์ คือ การดูแลและให้การพยาบาล

มารดาในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด ซึ่งสรุปได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการสร้างแบบวัดการปฏิบัติทางการพยาบาลสูติศาสตร์ ภาคปกติ

2. สํารวจวัตถุประสงคํการเรียนและเนื้อหาในการพยาบาลสูติศาสตร์แต่ละลักษณะ-
รวม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 1 แสดงถึงวัตถุประสงคํ ลักษณะรวม การปฏิบัติทางการพยาบาลสูติศาสตร์ภาคปกติและ
เนื้อหาทางการพยาบาลสูติศาสตร์

วัตถุประสงคํ การเรียน	ลักษณะรวม และการ ปฏิบัติทางการพยาบาล	เนื้อหา
1. บอกวิธีการ ประเมินสภาพตั้ง ครรภ์ปกติ และ ตรวจครรภ์ได้ พร้อมทั้งให้การ- ส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันการ- เจ็บป่วยของหญิง มีครรภ์ได้	1. การพยาบาลมารดา ในระยะตั้งครรภ์ 1.1 การซ้กประวัติ 1.2 การตรวจครรภ์	1. การซ้กประวัติและการตรวจทางห้องทดลอง การคาดคะเนและกำหนดวันคลอด การกำหนดอายุครรภ์ การตรวจร่างกายทั่วไปและการตรวจครรภ์ การประเมินสภาพปัญหาและความต้องการ ของหญิงมีครรภ์ การสอนและให้คำแนะนำหญิงมีครรภ์ การบันทึกและเขียนรายงาน
2. ปฏิบัติการส่งเสริม สุขภาพครอบครัว หญิงมีครรภ์ การ ทำคลอดปกติ การดูแลทารก คลอดใหม่โดยใช่ กระบวนการ พยาบาล	2. การพยาบาลมารดา ในระยะคลอด 2.1 การรับใหม่และ เตรียมผู้คลอด 2.2 การทำคลอด	2. การรับผู้มาคลอด การซ้กประวัติและตรวจร่างกาย การตรวจครรภ์และการเตรียมผู้คลอด การตรวจปัสสาวะและการสวนอุจจาระ การแนะนำมารดาเกี่ยวกับการคลอด การเตรียมอุปกรณ์, ผู้คลอดและผู้รับคลอด การทำคลอดและการพยาบาลทารกหลังคลอด การทำคลอดรก การตรวจรกและแผลมีเย็บ การบันทึกและเขียนรายงาน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์การเรียนรู้	ลักษณะร่วมและการปฏิบัติทางการพยาบาล	เนื้อหา
3. ให้การพยาบาลมารดาและทารกหลังคลอดได้โดยใช้กระบวนการพยาบาลที่ถูกต้อง	3. การพยาบาลมารดาและทารกหลังคลอด 3.1 การพยาบาลมารดาและทารกหลังคลอด 3.2 การให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวของมารดาหลังคลอด	3. การปฏิบัติการพยาบาลแก่ มารดาและทารกหลังคลอด เช่น การตรวจวัดมดลูก การทำความสะอาดแผลฝีเย็บ การดูแลเต้านม การสอนและให้คำแนะนำมารดาหลังคลอดในเรื่องการปฏิบัติตัวหลังคลอด การเลี้ยงดูทารก การวางแผนครอบครัว และการบริหารหลังคลอด การมาตรวจตามนัด การดูแลและให้การพยาบาลมารดาและทารกหลังคลอดตามปัญหาต่างๆ การบันทึกและเขียนรายงาน

3. กำหนดองค์ประกอบ และน้ำหนักขององค์ประกอบในแต่ละแบบวัด

ผู้วิจัย ได้ร่วมกับอาจารย์ที่สอนและนิเทศการปฏิบัติงานทางการพยาบาลสรีรศาสตร์ จำนวน 5 ท่าน กำหนดองค์ประกอบในแต่ละแบบวัด ตามเนื้อหาการพยาบาลสรีรศาสตร์แต่ละด้าน ในข้อ 2 และกำหนดน้ำหนักขององค์ประกอบในแต่ละแบบวัด นิยามตามความสำคัญขององค์ประกอบในแต่ละแบบวัด โดยกำหนดให้น้ำหนักรวมขององค์ประกอบในแต่ละแบบวัดเท่ากับ 100 %

ผลการกำหนดองค์ประกอบและน้ำหนักแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 องค์ประกอบและน้ำหนักในแต่ละแบบวัด

แบบวัด	องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ
1. แบบวัดการซัพพอร์ต มารดาที่มาฝากครรภ์ ครั้งแรก	1.1 การเตรียมก่อนซัพพอร์ต	20 %
	1.2 การซัพพอร์ตและการแปล ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	50 %
	1.3 การบันทึกรายงานและให้คำ แนะนำ	30 %
2. แบบวัดการตรวจครรภ์	2.1 การเตรียมก่อนตรวจครรภ์	10 %
	2.2 การตรวจร่างกายทั่วไป	20 %
	2.3 การตรวจครรภ์	50 %
	2.4 การบันทึกรายงานและให้คำ แนะนำ	20 %
3. แบบวัดการรับใหม่และ เตรียมผู้คลอด	3.1 การเตรียมการรับใหม่	20 %
	3.2 การรับใหม่และเตรียมผู้คลอด	50 %
	3.3 การให้คำแนะนำและบันทึก รายงาน	30 %
4. แบบวัดการทำคลอด	4.1 การเตรียมการทำคลอด	20 %
	4.2 การทำคลอดทารก	40 %
	4.3 การทำคลอดทารก	30 %
	4.4 การจัดเก็บอุปกรณ์และการ บันทึกรายงาน	10 %

ตารางที่ 2 (ต่อ)

แบบวัด	องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ
5. แบบวัดการพยาบาล มารดาและทารกหลัง คลอด	5.1 การเตรียมวางแผนให้การ พยาบาล	15 %
	5.2 การปฏิบัติการพยาบาลและการ ให้คำแนะนำมารดาหลังคลอด	40 %
	5.3 การปฏิบัติการพยาบาลทารกหลัง คลอด	30 %
	5.4 การส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่าง มารดาและทารกและการบันทึก รายงาน	15 %
6. แบบตรวจสอบผลการให้คำ แนะนำมารดาหลังคลอด	6.1 การให้คำแนะนำและตรวจสอบผล การปฏิบัติตัวของมารดาหลังคลอด	50 %
	6.2 การให้คำแนะนำและตรวจสอบผล การดูแลบุตรของมารดาหลังคลอด	50 %

4. เขียนข้อรายการพฤติกรรมย่อยในแต่ละองค์ประกอบโดยศึกษาค้นคว้าจากตำรา
สูติศาสตร์และคู่มือการฝึกการปฏิบัติทางการพยาบาลสูติศาสตร์ ได้ดังนี้

4.1 แบบวัดการซักประวัติมารดาที่มาฝากครรภ์ครั้งแรกประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย

9 ข้อรายการ

4.2 แบบวัดการตรวจครรภ์ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 15 ข้อรายการ

4.3 แบบวัดการรับใหม่และเตรียมผู้คลอดประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 10 ข้อรายการ

4.4 แบบวัดการทำคลอดประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 21 ข้อรายการ

4.5 แบบวัดการพยาบาลมารดาและทารกหลังคลอดประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 13

ข้อรายการ

4.6 แบบตรวจสอบผลการให้คำแนะนำมารดาหลังคลอดประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย

8 ข้อรายการ

5. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 ท่าน (ตามรายชื่อในภาคผนวก ก) ได้แก่ ผู้เขียนตำราทางวิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินภาคปฏิบัติทางการพยาบาลสูติศาสตร์ และมีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมย่อยกับ เนื้อหาและองค์ประกอบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตัดสินให้คะแนน

ตัวอย่าง แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมย่อย กับเนื้อหาและองค์ประกอบ

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาพฤติกรรมย่อยที่กำหนดในแบบวัดว่าถูกต้องตรงกับองค์ประกอบและเนื้อหาหรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็น และเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เนื้อหา	องค์ประกอบ	พฤติกรรมย่อย	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
			เห็นด้วย (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1. การซักประวัติ ซักประวัติและ การตรวจทางห้อง ทดลอง	การเตรียม ก่อนซัก ประวัติ	1) จัดสถานที่ซักประวัติ ให้มีความเป็นสัดส่วน 2) เตรียมเครื่องมือซัก ประวัติและตรวจร่างกาย				
	การให้คำ แนะนำและ บันทึกรายงาน	7) ให้คำแนะนำเรื่อง การปฏิบัติตน 8) การบันทึกรายงาน				

นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) (ผลการวิเคราะห์ แสดงในภาคผนวก ข) คัดเลือกพฤติกรรมย่อยที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน คือ มีค่าดัชนี ความสอดคล้องมากกว่า 0.50 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531) ซึ่งผลการประเมินพบว่า

5.1 แบบวัดการชักประวัติ ทุกพฤติกรรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 และมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงดังนี้

พฤติกรรมข้อ 1 เตรียมสถานที่ และพฤติกรรมข้อ 2 เตรียมแบบฟอร์มการชักประวัติผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้รวมพฤติกรรมทั้ง 2 ข้อ เป็นข้อเดียวกันเพื่อให้หน้าหน้าพฤติกรรมแต่ละข้อเท่ากัน รวมพฤติกรรมย่อยหลังการปรับปรุง 8 ข้อรายการ

5.2 แบบวัดการตรวจครรภ์ ทุกพฤติกรรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 และ มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงดังนี้

พฤติกรรมข้อที่ 4 การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง กับพฤติกรรมข้อที่ 5 การวัดความดันโลหิต ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้รวมพฤติกรรมทั้ง 2 เป็นข้อเดียวกัน และตัดการวัดส่วนสูงออก เนื่องจาก การตรวจครรภ์นี้มารดาที่มาตรวจครรภ์อาจจะไม่ได้มาครั้งแรก เคยวัดส่วนสูงแล้วจะไม่มีการวัดซ้ำ เพราะส่วนสูงไม่มีการเปลี่ยนแปลง และให้เพิ่มเติมพฤติกรรมการให้คำแนะนำเรื่องภูมิคุ้มกันและการให้ยาบำรุง รวมพฤติกรรมย่อยหลังการปรับปรุง 15 ข้อรายการ

5.3 แบบวัดการรับใหม่และเตรียมผู้คลอด ทุกพฤติกรรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 พฤติกรรมย่อยเท่าเดิม

5.4 แบบวัดการทำคลอด พฤติกรรมส่วนใหญ่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ยกเว้นพฤติกรรมข้อที่ 20, 21 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.27 และ มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ตัดพฤติกรรมข้อที่ 20, 21 ออกเนื่องจากพฤติกรรมเหล่านี้ไม่ใช่ พฤติกรรมในการทำคลอด และให้พฤติกรรมข้อ 8 เช็ดตา ร่วมกับ พฤติกรรมข้อ 9 ช่วย Suction พฤติกรรมข้อ 11 แสดงความยินดี ร่วมกับ พฤติกรรมข้อ 12 การห่อตัวทารก เพื่อให้หน้าหน้า พฤติกรรมแต่ละข้อเท่ากัน รวมพฤติกรรมย่อยหลังการปรับปรุง 17 ข้อรายการ

5.5 แบบวัดพยาบาลมารดาและทารกหลังคลอด ทุกพฤติกรรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 พฤติกรรมย่อยเท่าเดิม

5.6 แบบตรวจสอบผลการให้คำแนะนำมารดาหลังคลอด ทุกพฤติกรรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 และมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงดังนี้

เพิ่มพฤติกรรมการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวของมารดา เรื่องการพักผ่อนและการบริหารร่างกาย การดูแลบุตรเรื่องพัฒนาการทารก รวมพฤติกรรมย่อยหลังการปรับปรุง 10 ข้อ

6. สร้างเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละพฤติกรรมย่อย ของทุกแบบวัดอย่างละเอียด ตามระดับมาตรฐานค่า 4 ระดับ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมย่อย	เกณฑ์ในการตัดสินให้คะแนน			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
1) เตรียมผู้คลอด	นักศึกษาเตรียมผู้คลอดได้ดังนี้ 1.1 ช่วยจัดทำของผู้คลอดให้อยู่ในท่าที่เหมาะสม 1.2 ปลอบโยนให้กำลังใจกับผู้คลอด 1.3 ทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ได้ถูกต้อง	นักศึกษาต้องเตรียมผู้คลอดได้ 2 ข้อ ใน 3 ข้อ โดยจะต้องปฏิบัติข้อ 1.3 ได้	นักศึกษาเตรียมผู้คลอดข้อ 1.3 ได้ 1 ข้อ	นักศึกษาเตรียมผู้คลอดข้อ 1.3 ไม่ได้
17) การบันทึกรายงาน	นักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษาได้ดังนี้ 17.1 ครบถ้วน 17.2 ถูกต้อง 17.3 เรียบร้อยและสะอาด	นักศึกษานักศึกษานักศึกษาบันทึก รายงานข้อ 17.1 และ 17.2 ได้ทั้ง 2 ข้อ	นักศึกษานักศึกษานักศึกษาบันทึก รายงานข้อ 17.1 หรือ 17.2 ได้ 1 ข้อ	นักศึกษานักศึกษานักศึกษาบันทึก รายงานข้อ 17.1 และ 17.2 ไม่ได้

7. นำเกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในการวัดและประเมินผลของกองงานวิทยาลัยพยาบาล อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการสอนและการนิเทศการปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์อย่างน้อย 5 ปี (ตามรายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละพฤติกรรม ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง แบบประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละพฤติกรรม

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณารายละเอียด ของเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละพฤติกรรมมีความเหมาะสมหรือไม่โดยเขียนเครื่องหมาย $\surd$ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นคือ เหมาะสม = 1, ไม่แน่ใจ = 0, ไม่เหมาะสม = -1 หรือเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร

พฤติกรรม	เกณฑ์ในการตัดสินให้คะแนน				ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)	1	0	-1	
1) เตรียมผู้คลอด	นักศึกษาเตรียมผู้คลอดตั้งนี้ 1.1 ช่วยจัดทำของผู้คลอดให้อยู่ในท่าที่เหมาะสม 1.2 ปล่อยโยนให้กำลังใจกับผู้คลอด 1.3 ทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ได้ถูกต้อง	นักศึกษาเตรียมผู้คลอดได้ถูกต้อง 2 ข้อ โดยต้องเตรียมข้อ 1.3 ได้	นักศึกษาเตรียมผู้คลอดข้อ 1 ข้อ	นักศึกษาเตรียมผู้คลอด ข้อ 1.3 ไม่ได้				
17) การบันทึกรายงานงาน	นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นต้น 17.1 ได้ครบถ้วน 17.2 ได้ถูกต้อง 17.3 ได้เรียบร้อยและสะอาด	นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นต้น งานข้อ 17.1 และ 17.2 ได้	นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นต้น งานข้อ 17.1 หรือ 17.2 ได้ 1 ข้อ	นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นต้น ข้อ 17.1 และ 17.2 ไม่ได้				

นำผลการประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนนมาพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) โดยจะยอมรับเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละพฤติกรรมย่อย ข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ซึ่งผลการประเมินพบว่า ทุกแบบวัดนั้นเกณฑ์การให้คะแนนทุกพฤติกรรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 และมีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะในเกณฑ์การประเมินบางพฤติกรรม

8. จัดนิพนธ์แบบฟอร์มของเครื่องมือ เพื่อความสะดวกในการนำไปทดลองใช้หาคุณภาพ ซึ่งแบบฟอร์มของเครื่องมือ ประกอบด้วย
1. คำชี้แจงการใช้แบบวัด
  2. แบบวัดการปฏิบัติทางการพยาบาลสู่ศาสตร์ ภาคปกติ
  3. เกณฑ์การให้คะแนน

ตัวอย่างของชุดแบบวัดการพยาบาลมารดาในระยะตั้งครรภ์

คำชี้แจงการใช้แบบวัดการพยาบาลมารดาในระยะตั้งครรภ์

- 1) แบบวัดการพยาบาลมารดาในระยะตั้งครรภ์ประกอบด้วยแบบวัดย่อย 2 แบบวัด คือ
  - 1.1 แบบวัดการซักประวัติมารดาที่มาฝากครรภ์ครั้งแรก เป็นแบบสังเกตพฤติกรรม การซักประวัติของนักศึกษาพยาบาล จำนวน 8 ข้อรายการ
  - 1.2 แบบวัดการตรวจครรภ์ เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการตรวจครรภ์ของนักศึกษาพยาบาล จำนวน 15 ข้อรายการ
- 2) แบบวัดย่อยทั้ง 2 แบบวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ คือ 4(ดีมาก) 3(ดี) 2(พอใช้) 1(ปรับปรุง)
- 3) การวัดการปฏิบัติทางการพยาบาลมารดาในระยะตั้งครรภ์นี้ ดำเนินการโดย ผู้ประเมิน จะสังเกตนักศึกษา 1 คน ในแต่ละแบบวัด และนักศึกษาจะเป็นผู้เลือกมารดาที่จะให้การพยาบาลตามแบบวัด โดยจะแจ้งให้ผู้ประเมินทราบก่อน
- 4) ผู้ประเมินควรศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมย่อยและเกณฑ์การให้คะแนนอย่างละเอียด

วิทยาลัยพยาบาล.....
 วิชาการพยาบาลลิตศาสตร์.....แบบวัดการซักประวัติมารดาที่มาฝากครรภ์ครั้งแรก
 ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นปี.....หลักสูตร.....
 วันที่.....สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน.....

พฤติกรรมย่อย	ระดับคะแนน				คะแนนรวม งาน	หมายเหตุ
	4 ดีมาก	3 ดี	2 พอใช้	1 ปรับปรุง		
<u>การเตรียมก่อนซักประวัติ (20)</u>					<u>× 20</u>	
1. เตรียมสถานที่ให้พร้อมที่จะซักประวัติและเตรียมแบบฟอร์มการซักประวัติ	.....	.....	.....	.....	8	.....
2. ให้การต้อนรับด้วยทริธา วาจาสุภาพเป็นกันเองและใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในการซักประวัติ	.....	.....	.....	.....	=.....	.....
<u>การซักประวัติและการแปลผล, การตรวจทางห้องปฏิบัติการ (50)</u>						
3. ซักประวัติทั่วไป, ประวัติการเจ็บป่วยของครอบครัวและหญิงตั้งครรภ์	.....	.....	.....	.....		.....
4. ซักประวัติการตั้งครรภ์ในอดีตและปัจจุบัน	.....	.....	.....	.....	<u>× 50</u>	.....
ประวัติการมีประจำเดือน	.....	.....	.....	.....	16	.....
5. กำหนดอายุครรภ์ กำหนดวันคลอด และบอกหญิงตั้งครรภ์	.....	.....	.....	.....	=.....	.....
6. การเตรียมการตรวจและแปลผลการตรวจเลือดและปัสสาวะ....	.....	.....	.....	.....		.....
<u>การบันทึกรายงานและให้คำแนะนำ (30)</u>						
7. การบันทึกรายงาน	.....	.....	.....	.....	<u>× 30</u>	.....
8. ให้คำแนะนำหญิงมีครรภ์และประเมินภาวะเสี่ยงจากการซักประวัติ	.....	.....	.....	.....	8	.....
					=.....	

คะแนนรวมทั้งหมด=.....+.....+.....=..... (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

ลงชื่อ.....ผู้ถูกประเมิน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์ให้คะแนนแบบวัดการชกประวัติมารดาที่มาฝากครรภ์ครั้งแรก

พฤติกรรมย่อย	เกณฑ์ในการตัดสินให้คะแนน			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
1) เตรียมสถานที่และแบบฟอร์มในการชกประวัติ	<p>นักศึกษาปฏิบัติได้ดังนี้</p> <p>1.1 มีการเตรียมสถานที่ในการชกประวัติ 3 ด้านคือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นส่วนตัว - สะอาดและมีระเบียบ - แสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเท <p>1.2 มีการเตรียมแบบฟอร์มในการชกประวัติได้ 3 ด้าน คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครบถ้วน - ถูกต้อง - พร้อมที่จะใช้งาน 	<p>นักศึกษาปฏิบัติข้อ 1.1 ได้พร้อม 2 ใน 3 ด้าน และข้อ 1.2 ได้ครบ หรือ</p> <p>นักศึกษาปฏิบัติข้อ 1.2 ได้ 2 ใน 3 ด้านและข้อ 1.1 ได้ครบ</p>	<p>นักศึกษาปฏิบัติได้ 1 ใน 2 ข้อ หรือ</p> <p>นักศึกษาเตรียมได้ 2 ใน 3 ด้านทั้ง 2 ข้อ</p>	<p>- นักศึกษาปฏิบัติได้ < 1 ด้านของทั้ง 2 ข้อ</p>
2) ให้การต้อนรับด้วยกริยาวาจาสุภาพเป็นกันเองและใช้ภาษาเข้าใจง่ายในการชกประวัติ	<p>นักศึกษาปฏิบัติได้ดังนี้</p> <p>2.1 ให้การต้อนรับด้วยกริยาวาจาสุภาพเป็นกันเอง</p> <p>2.2 ใช้วาจาสุภาพ</p> <p>2.3 ใช้ภาษาเข้าใจง่ายและชัดเจนในการชกประวัติ</p>	<p>นักศึกษาปฏิบัติได้ 2 ใน 3 ข้อโดยจะต้องปฏิบัติข้อ 2.3 ได้</p>	<p>นักศึกษาต้องปฏิบัติข้อ 2.3 ได้ 1 ข้อ</p>	<p>นักศึกษาปฏิบัติข้อ 2.3 ไม่ได้</p>
3) ชกประวัติทั่วไปประวัติการเจ็บป่วยในอดีตการเจ็บป่วยของครอบครัว	<p>นักศึกษาชกประวัติได้ถูกต้องในเรื่องต่อไปนี้</p> <p>3.1 ชกประวัติทั่วไป</p> <p>3.2 ชกประวัติการเจ็บป่วยในอดีต</p> <p>3.3 ชกประวัติการเจ็บป่วยของครอบครัว</p>	<p>นักศึกษาชกประวัติได้ถูกต้อง 2 ข้อ</p>	<p>นักศึกษาชกประวัติได้ถูกต้อง 1 ข้อ</p>	<p>นักศึกษาชกประวัติไม่ถูกต้องทั้ง 3 ข้อ</p>
4) ชกประวัติการตั้งครรภ์ในอดีตและปัจจุบัน ประวัติการมีประจำเดือน	<p>นักศึกษาชกประวัติได้ถูกต้องในเรื่องต่อไปนี้</p> <p>4.1 ชกประวัติการตั้งครรภ์ในอดีตและปัจจุบันได้</p>	<p>นักศึกษาชกประวัติได้ถูกต้อง 2 ข้อ</p>	<p>นักศึกษาชกประวัติได้ถูกต้อง 1 ข้อ</p>	<p>นักศึกษาชกประวัติไม่ถูกต้องทั้ง 3 ข้อ</p>

พฤติกรรมย่อย	เกณฑ์ในการตัดสินให้คะแนน			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
	4.2 ขอบจำนวน G, P, A ถก 4.3 ซักประวัติการมีประจำ- เดือนครั้งสุดท้ายได้ถูกต้อง			
5) กำหนดอายุครรภ์, วันคลอด และบอกให้หญิงมีครรภ์ทราบ	นักศึกษาปฏิบัติได้ดังนี้ 5.1 คัดอายุครรภ์ถูกต้อง 5.2 กำหนดวันคลอดถูกต้อง 5.3 บอกให้หญิงมีครรภ์ทราบ	นักศึกษา ปฏิบัติข้อ 5.1 และข้อ 5.2 ได้ทั้ง 2 ข้อ	นักศึกษา ปฏิบัติได้ข้อ 5.1 หรือ 5.2 ได้ 1 ข้อ	นักศึกษา ปฏิบัติข้อ 5.1 และ 5.2 ไม่ได้
6) การเตรียมการตรวจและ แปลผลการตรวจเลือด, ปัสสาวะที่ผิดปกติได้	นักศึกษาปฏิบัติได้ดังนี้ 6.1 บอกหญิงมีครรภ์ถึงการ ตรวจเลือดและปัสสาวะ 6.2 บอกและจำแนกผลการ ตรวจเลือดและปัสสาวะที่ผิด ปกติได้ 6.3 บอกความสำคัญของการ ติดตามผลให้หญิงมีครรภ์ทราบ	นักศึกษา ปฏิบัติได้ 2 ข้อ 6.1 และ 6.2 ได้ทั้ง 2 ข้อ	นักศึกษา ปฏิบัติข้อ 6.1 หรือข้อ 6.2 ได้ 1 ข้อ	นักศึกษา ปฏิบัติข้อ 6.1 และ 6.2 ไม่ ได้
7) การบันทึกรายงาน	นักศึกษานักศึกษารายงานได้ดังนี้ 7.1 ครบถ้วน 7.2 ถูกต้องและชัดเจน 7.3 สะอาดและเรียบร้อย	นักศึกษานักศึกษา รายงานข้อ 7.1 และข้อ 7.2 ได้ทั้ง 2 ข้อ	นักศึกษาค้น ค้นบันทึก รายงานข้อ 7.1 หรือ 7.2 ได้ 1 ข้อ	นักศึกษานักศึกษา รายงานข้อ 7.1 และ 7.2 ไม่ได้
8) ให้คำแนะนำและประเมิน- ภาวะเสี่ยงได้	นักศึกษาปฏิบัติได้ดังนี้ 8.1 ประเมินภาวะเสี่ยงได้ 8.2 ให้คำแนะนำเหมาะสม กับภาวะเสี่ยง 8.3 ให้คำแนะนำถึงความ- สำคัญของการมาฝากครรภ์	นักศึกษา ปฏิบัติได้ 2 ข้อ โดยจะต้อง ปฏิบัติข้อ 8.1 ได้	นักศึกษาค้น ค้นปฏิบัติข้อ 8.1 ได้ 1 ข้อ หรือ ปฏิบัติข้อ 8.2 และ 8.3 ได้ ทั้ง 2 ข้อ	นักศึกษา ปฏิบัติข้อ 8.2 หรือ 8.3 ได้ เพียง 1 ข้อ หรือ ไม่ได้ ทั้ง 3 ข้อ

ข) การทดลองใช้และหาคุณภาพของแบบวัด

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทดลองใช้และการใช้จริง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ติดต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลราชบุรี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมุทรสงคราม และผู้อำนวยการโรงพยาบาลโนธาราม เพื่อขออนุญาตใช้สถานที่ อุปกรณ์ และการเก็บข้อมูลกับนักศึกษาพยาบาลที่มาฝึกปฏิบัติงาน ณ. โรงพยาบาลนั้น
2. ติดต่อผู้ประเมิน ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาเพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาแบบวัด
3. อธิบายลักษณะเครื่องมือ วิธีการใช้แบบวัด ให้ผู้ประเมินทราบและทำความเข้าใจร่วมกัน
4. ชี้แจงให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทราบวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลตรงตามความเป็นจริง
5. ดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

การทดลองใช้ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 14-16 ธันวาคม 2535 กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลราชบุรี ที่ฝึกปฏิบัติงานในแผนกฝากครรภ์ แผนกห้องคลอด และแผนกหลังคลอด โรงพยาบาลราชบุรี แผนกละ 3 คน รวมจำนวน 9 คน และผู้ประเมิน คือ อาจารย์นิเทศการปฏิบัติของนักศึกษาที่โรงพยาบาลราชบุรี แผนกละ 1 คน กับผู้วิจัย เพื่อตรวจสอบภาษาในข้อรายการพฤติกรรมที่ผู้ประเมินไม่เข้าใจ เกณฑ์การให้คะแนนที่ไม่ตรงกันระหว่างผู้ประเมิน 2 คน และการเรียงลำดับพฤติกรรมตามสถานการณ์จริง ซึ่งผลการทดลองใช้พบว่า

1. ภาษาในพฤติกรรมข้อที่ 1 ของแบบวัดการชักประวัติ คำว่า เครื่องมือการชักประวัติ เปลี่ยนเป็น แบบฟอร์มในการชักประวัติ
2. เกณฑ์การให้คะแนนระหว่างผู้ประเมิน 2 คน มีความเข้าใจตรงกันทุกแบบวัด
3. การเรียงลำดับพฤติกรรมตามสถานการณ์จริง ในแบบวัดการรับใหม่และเตรียมผู้คลอด ควรเรียงลำดับพฤติกรรมข้อที่ 6 ก่อนพฤติกรรมข้อที่ 5

การทดลองใช้ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 4-30 มกราคม 2536 กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2

วิทยาลัยพยาบาลราชบุรี ที่ฝึกปฏิบัติงานในแผนกฝากครรภ์ แผนกห้องคลอด และแผนกหลังคลอดที่โรงพยาบาลสมุทรสงคราม แผนกละ 8 คน รวมจำนวน 24 คน และผู้ประเมิน คือ อาจารย์นิเทศการปฏิบัติของนักศึกษา ที่โรงพยาบาลสมุทรสงครามแผนกละ 1 คน กับ ผู้วิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพด้านความตรง และความเที่ยงของเครื่องมือดังนี้

1. ความตรงของเครื่องมือ นิยามจากความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) โดยที่ผู้วิจัยนำคะแนนผลรวมการฝึกภาคปฏิบัติที่อาจารย์ประจำแผนกและหัวหน้าแผนกที่ควบคุมดูแลนักศึกษา ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติทางการพยาบาล สหศึกษาศาสตร์ นำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน กับคะแนนที่ได้จากแบบวัดการปฏิบัติทางการพยาบาล สหศึกษาศาสตร์ ที่ผู้วิจัยสร้างผลการวิเคราะห์พบว่า แบบวัดที่ 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1 และ 3.2 ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.64, 0.71, 0.67, 0.69, 0.74, 0.52 ตามลำดับ

2. ความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้ความเที่ยงของผู้ประเมิน 2 คน (Inter-rater Reliability) คือ ผู้วิจัย กับอาจารย์นิเทศที่ควบคุมการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา โดยประเมินการปฏิบัติการพยาบาล สหศึกษาศาสตร์ร่วมกัน ใช้แบบวัดเดียวกัน แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้ประเมินทั้ง 2 คน มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบวัดที่ 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1 และ 3.2 ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71, 0.89, 0.45, 0.73, 0.83 และ 0.71 ตามลำดับ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงจากผู้ประเมิน 2 คน ในแบบวัดที่ 2.1 มีค่าความเที่ยงค่อนข้างต่ำคือ 0.45 จึงได้มีการปรับปรุงวิธีการประเมินก่อนนำไปทดลองใช้ครั้งที่ 3 โดยให้ผู้ประเมินให้คะแนนทันทีหลังจากการสังเกตการปฏิบัติของนักศึกษา เพราะในการทดลองใช้ครั้งที่ 2 ผู้ประเมินไม่ได้ให้คะแนนนักศึกษาทันทีหลังจากสังเกตพฤติกรรมแล้ว

การทดลองใช้ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2536 ถึง วันที่ 1 พฤษภาคม 2536 โดยใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้ถูกประเมินเป็นนักศึกษานพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลราชบุรี ที่ฝึกปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลโพธาราม แผนกฝากครรภ์จำนวน 30 คน แผนกห้องคลอดจำนวน 20 คน และแผนกหลังคลอดจำนวน 30 คน ผู้ประเมินแบบวัด คืออาจารย์นิเทศการปฏิบัติทางการพยาบาล สหศึกษาศาสตร์ที่โรงพยาบาลโพธารามแผนกละ 1 คนกับผู้วิจัย นำข้อมูลจากการใช้แบบวัดครั้งที่ 3 มาหาคุณภาพเครื่องมือ คือ ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความตรงตามสภาพ และ ค่าความเที่ยงจากผู้ประเมิน 2 คน (ผลปรากฏในบทที่ 4)

การจัดทำคู่มือ และการประเมินแบบวัดและคู่มือการใช้แบบวัด

1 จัดทำคู่มือการใช้แบบวัดการปฏิบัติทางการพยาบาลสู่ศตวรรษที่ 21 ตามหัวข้อดังนี้

จุดมุ่งหมาย

สถานที่สอบภาคปฏิบัติ

การพัฒนาเครื่องมือ

คุณภาพของเครื่องมือ

วิธีการคิดคะแนน

แบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนน

3.2 ประเมินแบบวัดการปฏิบัติทางการพยาบาลสู่ศตวรรษที่ 21 และคู่มือการใช้แบบวัดในเรื่องเกี่ยวกับเรื่องความชัดเจนของเกณฑ์การให้คะแนน รายการพฤติกรรมย่อยตรงตามสถานการณ์หรือไม่ รูปแบบของแบบวัดสะดวกต่อการนำไปใช้ ภาษาที่ใช้ในแต่ละแบบวัดเข้าใจง่าย ความชัดเจนของคำชี้แจงของคู่มือ การคิดคะแนน ปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ของการนำไปใช้ โดยให้ผู้ประเมินซึ่งเป็นอาจารย์นิเทศการฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลสู่ศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษานพยาบาล จากวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 31 คน แสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (ในภาคผนวก ค) เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ 5 (มากที่สุด) 4 (มาก) 3 (ปานกลาง) 2 (น้อย) 1 (น้อยที่สุด)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีหาค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของแบบวัด ได้แก่
  - 1.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวม (Mean)
  - 1.2 ค่ามัธยฐาน (Median)
  - 1.3 ค่าฐานนิยม (Mode)
  - 1.4 ค่าพิสัย (Range)

1.5 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, SD)

1.6 ค่าความเบ้ (Skewness, SK)

โดยใช้สูตร (ศิริชัย กาญจนวาสี, มปป.)

$$Sk = \frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^3 / n}{S^3}$$

เมื่อ

Sk แทน ค่าความเบ้

X_i แทน คชแนนแต่ละคน

$\bar{X}$ แทน คชแนนเฉลี่ย

n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.7 ค่าความโด่ง-แบน (Kurtosis, Ku)

โดยใช้สูตร (ศิริชัย กาญจนวาสี, มปป.)

$$Ku = \frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^4 / n}{S^4} - 3$$

เมื่อ

Ku แทน ค่าความโด่ง-แบน

X_i แทน คชแนนแต่ละคน

$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
n	แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
S	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ค่าความเที่ยง หาค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน 2 คน (INTER - RATER RELIABILITY) ประมาณค่าจากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (PEARSON'S PRODUCT MOMENT CORRELATION) (Guilford, 1973)

$$r_{cc} = \frac{N\sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2][N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{cc}	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน 2 คน
X	แทน คะแนนที่ได้จากการประเมินของคนที่ 1
Y	แทน คะแนนที่ได้จากการประเมินของคนที่ 2
N	แทน จำนวนนักศึกษาผู้ถูกประเมิน
$\sum x$	แทน ผลบวกของคะแนนที่ได้จากการประเมิน ของคนที่ 1
$\sum y$	แทน ผลบวกของคะแนนที่ได้จากการประเมิน ของคนที่ 2
$\sum xy$	แทน ผลบวกของผลคูณของคะแนนที่ได้จากการ ประเมินของคนที่ 1 และคนที่ 2

เกณฑ์ค่าความเที่ยง (เดียน ไชยคร และคณะ, 2523)

ค่าความเที่ยง	0.01 - 0.40	ถือว่ามีความเที่ยงต่ำ
"	0.40 - 0.69	" ปานกลาง
"	0.70 - 0.89	" สูง
"	0.90 - 1.00	" สูงมาก

3. ค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางการพยาบาลสูติศาสตร์จำนวน 9 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่าง พฤติกรรมย่อย กับเนื้อหา และองค์ประกอบ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเกณฑ์การให้คะแนน โดยให้พิจารณาถึงความเห็นให้คะแนนดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าพฤติกรรมย่อยนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา และองค์ประกอบ
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าพฤติกรรมย่อยสอดคล้องกับเนื้อหา และองค์ประกอบหรือไม่
- 1 เมื่อแน่ใจว่าพฤติกรรมย่อยไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และองค์ประกอบ

นำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตร (ทวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IC แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมย่อยกับเนื้อหา และองค์ประกอบ
	$\sum R$ แทน	ผลบวกของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

คัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่ามากกว่า 0.50

4. ค่าความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบวัดการปฏิบัติทางการพยาบาลสูติศาสตร์ ภาคปกติ กับคะแนนรวมการฝึกภาคปฏิบัติที่ได้จากการประเมินของอาจารย์ประจำแผนก หัวหน้าแผนก ซึ่งควบคุมดูแลการฝึกปฏิบัติของนักศึกษามาโดยตลอด ใช้สูตรเหมือนข้อ 2

เมื่อ	r_{xy}	แทน ค่าความตรงตามสภาพ
	X	แทน คะแนนที่ได้จากแบบวัดการปฏิบัติทางการพยาบาล สู่ศาสตร์
	Y	แทน คะแนนรวมการฝึกภาคปฏิบัติที่ได้จากการประเมินของ อาจารย์ประจำแผนกและหัวหน้าแผนก
	N	แทน จำนวนนักศึกษาผู้ถูกประเมิน
	Σx	แทน ผลบวกของคะแนนชุด X
	Σy	แทน ผลบวกของคะแนนชุด Y
	Σxy	แทน ผลบวกของผลคูณของคะแนนที่ได้จาก X และ Y